

Svar på spørsmål om forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3 fjerde ledd

Utdanningsdirektoratet har svart Fylkesmannen i Rogaland på spørsmål om endring av foreldrenes inntektssituasjon i løpet av barnehageåret.

TOLKNINGSUTTALELSE | 30.10.2017

Gjelder

- [Forskrift om foreldrebetaling i barnehager - § 3. Moderasjonsordninger](#)

Vi viser til deres e-poster av 18. mai og 29. august 2017 hvor dere stiller spørsmål om forskrift om foreldrebetaling i barnehager. Vi beklager at det har tatt noe tid å besvare henvendelsen.

Dere viser til at merknaden til forskriften § 3 fjerde ledd ikke sier noe om situasjonen der foreldrene i løpet av barnehageåret får endringer i inntektssituasjonen. Dere spør om vedtaket alltid skal gjelde ut barnehageåret eller om kommunen kan ta forbehold om endringer i løpet av året i sitt vedtak.

Vedtaket om redusert foreldrebetaling etter forskriften § 3 gjelder i utgangspunktet for hele barnehageåret.

Det følger av forskriften § 3 femte ledd at hovedregelen er at søknader om redusert foreldrebetaling skal inneholde det siste års selvangivelse og skattepliktig kapital- eller personinntekt som ikke er forhåndsutfylt. Det er gjort unntak «ved vesentlig og varig

endring i husholdningens inntekt i forhold til siste års selvangivelse. I dette tilfellet «kan søker legge frem annen dokumentasjon for inntekt».

Ordlyden i § 3 femte ledd innebærer at endringen i husholdningens inntekt må være av en viss størrelse og at den må være stabil over en viss tid. Endringen må sammenlignes med siste års selvangivelse. I merknadene til § 3 femte ledd står det at «[m]ed vesentlig og varig endring i inntekt menes stort inntektstap i form av langtidsarbeidsledighet, endring i husholdningens sammensetning eller lignende.» Det betyr at unntaksregelen kun gjelder ved nedgang i inntekt.

Dere spør om kommunen fritt kan benytte muligheten til å omgjøre etter forvaltningsloven § 35 på grunn av nye opplysninger eller endrede forutsetninger.

Forvaltningsloven § 35 gjelder omgjøring av vedtak uten klage. I femte ledd står det at:

De begrensninger i adgangen til å omgjøre som er forutsatt i første, annet og tredje ledd, gjelder ikke når endringsadgangen følger av annen lov, av vedtaket selv eller av alminnelige forvaltningsrettslige regler.

At endringsadgangen følger av vedtaket selv innebærer at omgjøring kan være aktuelt når vedtaket inneholder et forbehold om at det senere vil kunne bli omgjort. Forvaltningen står imidlertid ikke fritt til å omgjøre vedtak så fremt det er tatt forbehold om det i vedtaket. Forvaltningen kan ikke forbeholde seg større rett til omgjøring enn det kompetansegrunnlaget åpner for, og det kan derfor ikke tas forbehold ved utøvelsen av lovbundet kompetanse. Forskriften § 3 gir rett på redusert foreldrebetaling, hvis vilkårene er oppfylt. Det er ikke opp til kommunen å avgjøre om foreldrene skal få redusert foreldrebetaling, og lovgiver har derfor avskåret kommunens adgang til å ta forbehold.

De øvrige vilkårene i forvaltningsloven § 35 kan etter vår vurdering heller ikke brukes som grunn for å omgjøre vedtaket.

Det er ikke gitt hjemmel til å omgjøre vedtak i barnehageloven eller forskrifter til loven. Første alternativ er derfor ikke aktuelt for vedtak om reduksjon i foreldrebetalingen.

Tredje alternativ sier at et vedtak kan omgjøres dersom det følger «av alminnelige forvaltningsrettslige regler». Dette er en omgjøringsadgang etter ulovfestet rett. Det skal som et utgangspunkt mye til før et vedtak kan omgjøres på grunn av endrede forhold, særlig hvis den private parten har innrettet seg etter vedtaket.

Vår referanse: 2017/3670